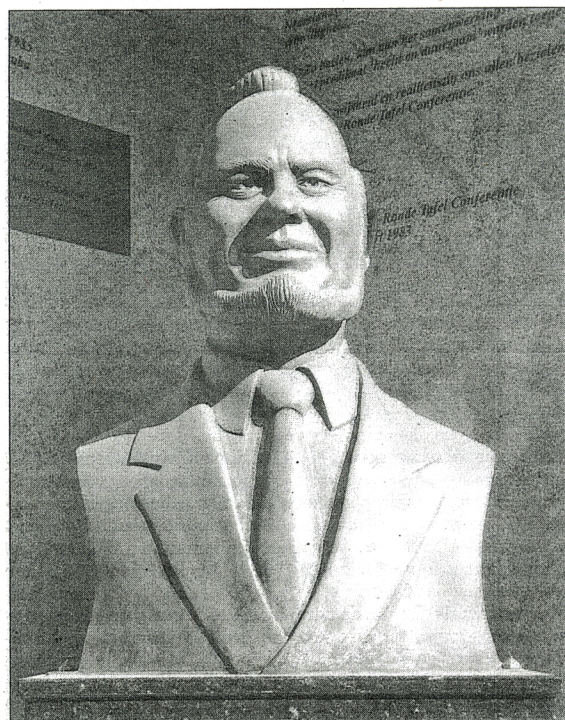
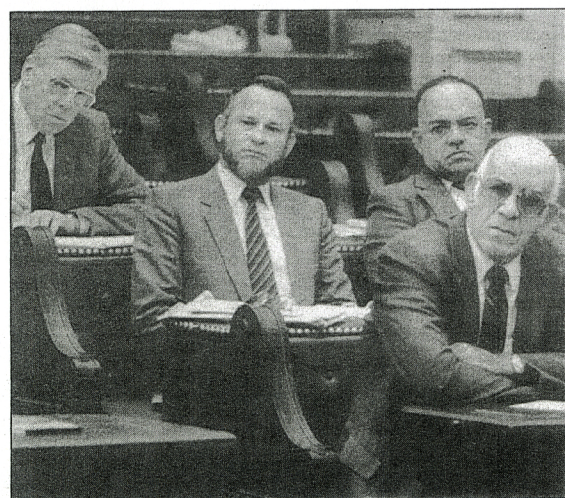

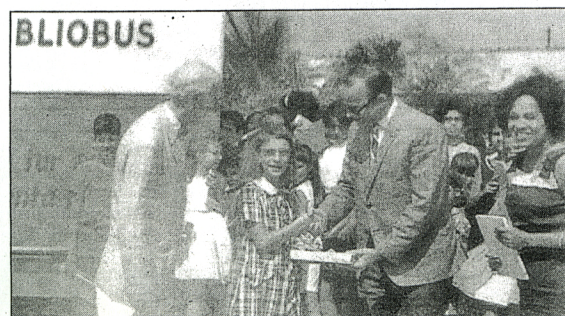
Hulde aan Betico Croes

In Den Haag prijkt een borstbeeld van Betico Croes.

Betico Croes had grote invloed als politiek adviseur, maar bekleedde nooit een functie in het Bestuurscollege of de Eilandsraad.

Als gedeputeerde van Onderwijs stuurde Betico Croes de Bibliobus de weg op. Dat was op 28 maart 1968. Aan boord meer dan 1.800 boeken.

In 1971 richtte Croes (samen met Watty Vos, Daniel Leo en Efre de Kort) de Movimiento Electoral di Pueblo (MEP) op.

De Nederlandse regering nodigde een delegatie uit om in Den Haag te komen praten.

Aruba viert morgen Dia di Betico, de Dag van Betico. Deze officiële nationale feestdag, 25 januari, valt op de geboortedag van staatsman Betico Croes.

DOOR MARJANNE HAVELAAR

Gilberto Francois 'Betico' Croes (25 januari 1938 - 25 november 1986), was een charismatische politiek activist. De voormalig leraar, hielp Aruba om de status aparte te bereiken binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Deze status werd uiteindelijk in 1986 gerealiseerd. Sinds 1 januari van dat jaar is Aruba een zelfstandig lid van het Koninkrijk der Nederlanden.

Tijdens deze nationale feestdag vinden op Aruba allerlei sportevenementen plaats, evenals een Harley Davidson-motortour over het gehele ei-

land en culinaire festiviteiten, folkloreshows en populaire spelletjes. Uiteraard zijn er ook ceremoniële herdenkingen en biedt de regering het volk een culturele avond aan.

Gilberto François 'Betico' Croes werd geboren te Santa Cruz op 25 januari 1938. Hij ging na het voortgezet onderwijs op Aruba naar Nederland om een studie te volgen aan de Pedagogische Academie in Hilversum. In 1959 behaalde hij zijn hoofdakte als onderwijzer. Terug op Aruba ging hij lesgeven aan de Sint Jozef School en het Antonius College in Santa Cruz.

In 1967 begon de politieke

loopbaan van Betico Croes, aanvankelijk als lid van de Arubaanse Volks Partij (AVP). Hij maakte deel uit van het eerste Arubaanse Bestuurscollege als gedeputeerde van Onderwijs. Toen het hem niet lukte het leiderschap van die partij over te nemen, scheidde hij zich af. In 1971 richtte hij (samen met Watty Vos, Daniel Leo en Efre de Kort) de Movimiento Electoral di Pueblo (MEP) op.

Sinds de oprichting tot aan zijn overlijden is hij voorzitter en partijleider van de MEP geweest. Gedurende deze periode was hij bij verkiezingen ook de lijsttrekker van de partij. Bij de Eilandsraadsverkiezingen in 1971 behaalde hij 3.389 stemmen en bij de Eilandsraadsverkiezingen in 1983 zet- te hij met 10.056 persoonlijke stemmen een persoonlijk en Arubaans record neer. Croes heeft nooit voor de MEP als gedeputeerde in het Arubaans Bestuurscollege gezeten en ook was hij nooit minister in het Antilliaanse kabinet. Wel had hij grote politieke invloed als 'consejero general' (algemeen adviseur) van de Arubaanse coalities waar de MEP deel van uitmaakte.

De MEP ijverde voor een aparte status voor Aruba binnen het Koninkrijk der Nederlanden, los van de Nederlandse Antillen. Betico Croes heeft zich als politicus vooral ingezet voor het zelfbeschikingsrecht van het Arubaanse volk. In 1976 werd op zijn voorstel de Arubaanse vlag en het eigen volkslied aangenomen. Op 25 maart 1977 werd op zijn initiatief een referendum gehouden (opkomst 82 procent), waarin de Arubaanse bevolking zich met een meerderheid van 57 procent uitsprak voor onafhankelijkheid, in welke vorm dan ook. Deze vorm zou later de status aparte worden.

In 1977, toen de MEP als grootste partij op Aruba buiten de Landsregering gehouden werd, riep Betico Croes het Arubaanse volk op om zich tegen de Curaçaose overheersing te keren. De situatie escaleerde en Curaçao stuurde oproertroepen naar Aruba. De Nederlandse regering begon toen in te zien dat de eisen van Aruba zeer serieus dienden te worden genomen en zij nodigde een delegatie uit om in Den Haag te komen praten. Daar bepleitte Betico Croes met succes de status aparte voor Aruba.

Croes nam tijdens zijn politieke loopbaan zitting in diverse Koninkrijkscommissies. Na eerder in de commissie ter voorbereiding van de onafhankelijkheid van Suriname te hebben gezeten, maakte hij vanaf 1978 deel uit van de Koninkrijkscommissie die als doel had de status aparte van Aruba voor te bereiden en samenwerking tot stand te brengen tussen Aruba en de overige eilanden van de Nederlandse Antillen. Hij was tevens leider van diverse Arubaanse delegaties die naar Nederland kwamen om te praten over uit- treden van Aruba uit het Antilliaans staatsverband. In 1979 werd Croes voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen, maar legde de functie al per 30 april 1980 neer. Het Statenvoorzitterschap had hij steeds als tijdelijk beschouwd, daar hij van mening was dat het niet paste dat hij in de onafhankelijkheidsstrijd de functie van ministers of gedeputeerde bekleedde.

Betico Croes leidde uiteindelijk de Arubaanse delegatie gedurende de beslissende Ron- detafelconferenties in februari 1981 en in maart 1983, waarin hij voor Aruba de gewenste sta- tus aparte wist te verkrijgen per 1 januari 1986. Een voor- waarde van Nederlandse zijde was dat Aruba tien jaar later,

op 18 maart 1996, volledig on- afhankelijk zou worden. Hoe- wel Croes zelf helemaal geen onafhankelijk Aruba wilde, ging hij toch akkoord, in de hoop de onafhankelijkheid la- ter te kunnen tegenhouden. Die clausele werd inderdaad in 1994 geschrapt.

In zijn retorische redevoe- ringen verklaarde Croes dat hij het martelaarschap niet zou schuwen om het 'causa sagra- do' (heilige doel) van het Aru- baanse volk te bereiken. Betico zelf is in de gevangenis beland toen een wapen in zijn auto

werd aangetroffen; een com- plot naar eigen zeggen. Ook werd hij tijdens een verkie- zingsoptocht beschoten door een politiemann.

Op 31 december 1985, aan de vooravond van het ingaan van 'zijn' status aparte, raakte Betico Croes betrokken bij een zwaar verkeersongeluk. Hij raakte hierdoor in coma, waar- uit hij niet meer zou ontwaken. Bijna elf maanden later, op 26 november 1986, stierf hij.

BRONNEN: HISTORIA DI ARUBA EN BIBLIOTECA NACIONAL

Het beroemdste citaat van Betico Croes is ongetwijfeld: „Si mi cai na caminda, gara e bandera y sigui cu e lucha.” (Als ik onderweg bezwijk, grijp dan de vlag en ga door met de strijd).

FOTO'S ARCHIVO NACIONAL

Betico Croes

In 1977 wist Betico Croes een volksopstand te ontketenen en werden oproertroepen gestuurd vanaf Curaçao om de orde te herstellen.

